

ÔN TẬP KIỂM TRA GIỮA KÌ 2 KHỐI 10

NĂM HỌC 2021-2022

Bài 19: NHỮNG CUỘC KHÁNG CHIẾN CHỐNG NGOẠI XÂM Ở CÁC THẾ KỶ X-XV

I. Các cuộc kháng chiến chống quân xâm lược Tống.

1. Cuộc kháng chiến chống Tống thời Tiền Lê.

- Năm 980, được tin nhà Đinh gặp nhiều khó khăn, vua Tống vội cử quân sang xâm lược nước ta.

- Năm 981, quân Tống tiến vào nước ta. Quân dân Đại Cồ Việt chiến đấu anh dũng. Quân Tống phải rút quân. Đất nước được độc lập.

2. Cuộc kháng chiến chống Tống thời Lý.

- Vào những năm 70 của thế kỉ XI, Đại Việt đang phát triển. Nhà Tống khủng hoảng. Để giải quyết khó khăn, nhà Tống ráo riết chuẩn bị xâm lược Đại Việt.

- Trước tình hình đó, vua Lý giao cho Thái úy Lý Thường Kiệt lãnh đạo cuộc kháng chiến.

- Năm 1075, Lý Thường Kiệt lãnh đạo quân dân ta tập kích lên đất Tống, đánh tan các đạo quân Tống ở đây, rồi rút về nước.

- Năm 1077, khoảng 30 vạn quân Tống sang xâm lược nước ta. Dưới sự lãnh đạo của Lý Thường Kiệt, nhân dân ta xây dựng phòng tuyến sông Như Nguyệt và đánh tan quân xâm lược. Nền độc lập của nước ta được giữ vững.

II. Các cuộc kháng chiến chống xâm lược Mông - Nguyên ở thế kỷ XIII.

- Trong thế kỉ XIII, quân Mông - Nguyên 3 lần xâm lược nước ta (1258, 1285, 1288). Giặc rất mạnh và hung bạo.

- Các vua Trần cùng các tướng lĩnh và đặc biệt là nhà quân sự Trần Quốc Tuấn đã lãnh đạo nhân dân cả nước quyết tâm đánh giặc giữ nước và giành thắng lợi vẻ vang.

- Các chiến thắng tiêu biểu diễn ra ở: Đông Bộ Đầu, Tây Kết, Hàm Tử, Chương Dương, Vạn Kiếp, Bạch Đằng.

- *Nguyên nhân thắng lợi, ý nghĩa*

+ Nhà Trần có vua hiền, tướng tài, triều đình quyết tâm đoàn kết nội bộ và đoàn kết nhân dân chống xâm lược.

+ Được sự đồng tình, ủng hộ của nhân dân.

III. Phong trào đấu tranh chống quân xâm lược Minh và khởi nghĩa Lam Sơn.

- Năm 1407, nước ta rơi vào ách thống trị của nhà Minh. Nhà Minh thi hành chính sách đô hộ tàn bạo.

- Hàng loạt các cuộc khởi nghĩa đã nổ ra ở đầu thế kỷ XV. Tiên biểu nhất là cuộc khởi nghĩa do Lê Lợi lãnh đạo nổ ra ở Lam Sơn (Thanh Hoá) vào năm 1418.

- Với chiến lược chiến thuật tài giỏi, có bộ tham mưu khởi nghĩa sáng suốt và được nhân dân liệt liệt hưởng ứng.

- Cuộc khởi nghĩa đã giành được thắng lợi. Đất nước được giải phóng, mở đầu một thời kỳ mới của lịch sử dân tộc.

Bài 20

XÂY DỰNG VÀ PHÁT TRIỂN VĂN HÓA DÂN TỘC TRONG CÁC THẾ KỶ X-XV

II. GIÁO DỤC, VĂN HỌC, NGHỆ THUẬT, KHOA HỌC-KỸ THUẬT.

1. Giáo dục.

-Từ XI-XV, giáo dục Đại Việt từng bước hoàn thiện và phát triển, trở thành nguồn đào tạo quan lại chủ yếu.

+ 1070: Lý Thánh Tông cho lập Văn Miếu. 1075: khoa thi quốc gia đầu tiên được tổ chức tại kinh thành.

+ Sang thời Trần, giáo dục, thi cử được quy định chặt chẽ hơn.

+ Thời Lê sơ giáo dục phát triển. 1484, nhà nước dựng bia, ghi tên Tiến sĩ.

- Giáo dục Nho học không tạo điều kiện cho phát triển kinh tế.

2. Văn học

- Sự phát triển của giáo dục góp phần phát triển văn học.

- Thời Lý, văn học mang nặng tư tưởng Phật giáo.
- Thời Trần, văn học dân tộc ngày càng phát triển.
- Thế kỷ XV văn học chữ Hán và chữ Nôm đều phát triển.
- Đặc điểm: Thể hiện tinh thần dân tộc, lòng yêu nước, tự hào dân tộc.

3. Nghệ thuật

- Nghệ thuật kiến trúc phát triển, các chùa các tháp được xây dựng như chùa Một Cột, chùa Dâu, tháp Phổ Minh,...
- Nghệ thuật điêu khắc cũng có những nét đặc sắc.
- Nghệ thuật sân khấu như chèo, tuồng ngày càng phát triển. Múa rối nước là một loại hình nghệ thuật đặc sắc, phát triển từ thời Lý.
- Âm nhạc phát triển với các nhạc cụ như trống cơm, sáo, tiêu, đàn cầm, đàn tranh,...